ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਇੰਟਰਲੋਕਿਊਟਰੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 183625 ਅਤੇ 2021 ਦੀ 36653)

ਵਿੱਚ

(2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 880)

26 ਮਾਰਚ, 2021

ਐਸ.ਏ. ਬੋਬਡੇ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ., ਏ.ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਚੋਣਾਂ:

ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 - ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ - ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿੰਡੋ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ 01.04.2021 ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਕੀਮ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਜਦਕਿ ਬਾਂਡ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਪਛਾਤੇ/ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਂਡ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕੇਵਾਈਸੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬਾਂਡ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜੋ ਬਾਂਡ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ SBI ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਂਡ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰਚਾ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੀਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਆਡਿਟ ਕੀਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਨਕਦੀ, ਸਿਰਫ਼ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ

ਇਹ ਸਕੀਮ 2.1.2018 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਂਡ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਟੇਅ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਹਰ ਵਾਰ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਲਈ ਵਿੰਡੋ ਖੁੱਲ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਇੰਟਰਲੋਕਿਊਟਰੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 2019 ਦਾ 183625 ਅਤੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 2021 ਦੇ 36653 ਵਿੱਚ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 880।

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਰਾਠੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਕਪੂਰ, ਐਡਵ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ।

ਕੇ.ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਏ.ਜੀ., ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਆਰ. ਬਾਲਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਮੁਕੁਲ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਅੰਕੁਰ ਬੇਗਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਸ਼ਿਆਮ ਗੋਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿਨਾਮਈ ਚੰਦਰਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ ਬੇਂਗਮੀ, ਐਨ. ਤਲਵਾੜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੀਪੇਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਬਰੂਆ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਕੁਮਾਰ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਰਿਸ਼ੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਅਭੀਸੁਮਤ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਖੜ, ਪੀ.ਵੀ. ਦਿਨੇਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਸਿੰਘ, ਬਿਨੇਸ਼, ਕੇ. ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਬੀ.ਕੇ.ਪਾਲ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕੁਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਰੀ ਮਿਤਜ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਯਾਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ, ਅਵੀਰਲ ਕਸ਼ਯਪ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਬਿਨੈਕਾਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਆਰਡਰ

1. ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹਨ:

"(ਏ) ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰੋ —-

(i) ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੋਧ

(ii) ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 137, ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29C ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੋਧ

(iii) ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13ਏ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੋਧ

(iv) ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੋਧ ਅਤੇ

(v) ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 236 ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਕੰਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2010 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(j)(vi) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੋਧ

ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ।

(ਬੀ) ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

2. 3.10.2017 ਨੂੰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 333 ਅਤੇ 2014 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 18190 ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿੱਟ 2015 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 333 ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਥੋੜੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ (i) ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹਨ; (ii) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼; (iii) ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਖਰਚ, ਦਾਨ ਅਤੇ ਫੰਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼।

3. 12.4.2019 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 333, 2017 ਦੀ 880 ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰੇ 11 ਤੋਂ 15 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

“xxxx xxxx xxxx

11. ਅਸੀਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2016 ਅਤੇ 2017 ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਝਗੜੇ ਭਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਭਾਰੂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

12. ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਝੁਕਾਏਗਾ ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। .

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੰਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਵੇਰਵੇ। ਹਰੇਕ ਬਾਂਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ; ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਬਾਂਡ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਬਾਂਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ, ਅਰਥਾਤ, ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ।

14. ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵੇ ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। 28.2.2019, ਅਰਥਾਤ 15.5.2019 ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, 30 ਮਈ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, 2019. ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ।

15. ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਜਨਵਰੀ, ਅਪ੍ਰੈਲ, ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੋਣ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਾਧੂ 30 ਦਿਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 28.2.2019 ਦੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ, ਮਾਰਚ, ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਂਡ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ

ਜਨਵਰੀ, 2019 ਦਾ ਮਹੀਨਾ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਮਈ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਨ ਇੱਕ ਚੋਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ, ਜਨਵਰੀ (10 ਦਿਨ), ਅਪ੍ਰੈਲ (10 ਦਿਨ) ਅਤੇ ਚੋਣ ਸਾਲ ਲਈ 30 ਦਿਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸਮਾਂ 50 ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 55 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਜਨਵਰੀ ਦੇ 10 ਦਿਨ। ਇਸ ਲਈ, 28.2.2019 ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਿਟਾਉਣਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਮਿਟਾਉਣ/ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਬਾਂਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੰਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ. ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਰਚ, ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ, 2019 ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ (i) 1.3.2019 ਤੋਂ 15.3.2019 ਤੱਕ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; (ii) 1.4.2019 ਤੋਂ 20.4.2019; ਅਤੇ (iii) 6.5.2019 ਤੋਂ 15.5.2019 ਤੱਕ।

5. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਆਈ.ਏ. 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 183625, ਮਿਤੀ 2.1.2018 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.4.2019 ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 29.11.2019 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ।

6. ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਈ.ਏ. 2021 ਦਾ ਨੰਬਰ 36653 ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿੰਡੋ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿੰਡੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

7. ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਕਫੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਹੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ ਜੇਕਰ ਆਈ.ਏ. 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 183625 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

9. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ/ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ।

10. ਸਾਨੂੰ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਜਨਵਰੀ, ਅਪ੍ਰੈਲ, ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਖਰੀਦ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.4.2019 ਨੂੰ ਕੁਝ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਵਾਰ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਲਈ ਵਿੰਡੋ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

11. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਣਗੇ। ਬਾਹਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲ ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਆਰਬੀਆਈ") ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਹਨ।

12. ਸਟੇਅ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਹਿਸਾਬ ਧਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ ਨੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

13. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ ਕੋਲ ਕੁਝ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਖੁਦ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 ਦੀ ਧਾਰਾ 31(3) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ, 2018 ਨੂੰ 2.1.2018 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਥੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। 4.8.2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 4.8.2017 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"xxxx xxxx xxxx

ਅਸੀਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਣਚਾਹੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਏ) ਈ.ਬੀ.ਬੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਬੀ) ਈ.ਬੀ.ਬੀ ਨੂੰ 1,000 ਰੁਪਏ, 10,000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ 100,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਣਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਲ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਸੀ) ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਵਾਈਸੀ ਅਨੁਪਾਲਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਈਬੀਬੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਡੀ) ਈ.ਬੀ.ਬੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਯੋਗ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨੋਨੀਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਈ) ਈ.ਬੀ.ਬੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਰਹੇਗੀ, ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ, ਹਰੇਕ 7 ਦਿਨਾਂ ਲਈ।

(ਐੱਫ) ਈ.ਬੀ.ਬੀ ਕੇਵਲ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ., ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ"

14. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 14.9.2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਗੁਮਨਾਮਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬਾਂਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਸਕ੍ਰਿਪ. 27.9.2017 ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫਲੈਗ ਕੀਤਾ ਸੀ। 27.9.2017 ਦੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਗਵਰਨਰ ਦੇ 27.9.2017 ਦੇ ਉਸੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੈਰਾ 5 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> *"ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਸਕ੍ਰਿਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਈ.ਬੀ. ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਰੁਖ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਡੀਮੈਟ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਈ.ਬੀ. ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰੂਪ-ਰੇਖਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨੋਨੀਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਲਟੀਪਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕਮਾਤਰ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਂਡ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਬੈਂਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਕਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਧੱਕੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਚੋਣ ਫੰਡਿੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿਸਟਮ ਇਸਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"*

16. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਰਬੀਆਈ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਡੀਮੈਟ ਰੂਪ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਕ੍ਰਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਂਡ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, (i) ਯੋਗਦਾਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਫਾਇਦਾ; ਅਤੇ (ii) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਨਕਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਨੂੰ "***ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਸੁਧਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕਸਾਰ***" ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਕਿ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ।

17. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: (i) ਸਿਰਫ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ 1% ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਾਂਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ; (ii) ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੈਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iii) ਕੇਵਾਈਸੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਾਹਕ ਬਾਂਡ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਕੇਵਾਈਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; (iv) ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਂਡ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; (v) ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ, ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਡੈਬਿਟ ਰਾਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ; (vi) ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਯੋਗ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨੋਨੀਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਕਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (vii) ਬਾਂਡ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਯੂ ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 13ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਗ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

18. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਕੀਮ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਂਡ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਪਛਾਤੇ/ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਂਡ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਔਨਲਾਈਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਏਜੰਸੀ। ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕੇਵਾਈਸੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

19. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 12.4.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 3.2.2020 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਏ. 2019 ਦੇ ਨੰਬਰ 183625, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਾਰਟੀਆਂ) ਤੋਂ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਸੀ/1 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 12.4.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਅਨੁਬੰਧ ਸੀ/1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

20. ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਸੀ/2 ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਸਲਾਨਾ ਖਾਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

21. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਸਲਾਨਾ ਖਾਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਨਾਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਟਿਕਾਊ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਾਂਡ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਕਦੀ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਾਂਡ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਾਈਸੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸਬੀਆਈ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਂਡ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਬੈਲੇਂਸ, ਕੈਸ਼ ਫਲੋ ਸਟੇਟਮੈਂਟ, ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਹਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 128 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਰੱਖੇਗੀ। 'ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ' ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(40) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"2. ——

(40) ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

(i) ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ;

(ii) ਇੱਕ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਖਾਤਾ;

(iii) ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਨਕਦ ਵਹਾਅ ਬਿਆਨ;

(iv) ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ

(v) ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iv) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ, ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ, ਛੋਟੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਸੁਸਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਕਦ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

24. ਸੈਕਸ਼ਨ 129(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 133 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਹਰ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ. ਸੈਕਸ਼ਨ 137 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਸਾਲਾਨਾ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

25. ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨ ਜੋ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਆਡਿਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਂਡ ਦੀ ਨਕਦੀ, ਸਿਰਫ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਸ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ (ਬਾਂਡ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ) ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੁਝ "ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮੇਲ" ਕਰੋ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ।

26. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਖਰੀਦ ਚਿੱਟੇ ਧਨ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਬਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸਕੀਮ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਾਂਡ ਵਪਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਾਲੇ ਲਈ ਚਿੱਟੇ ਧਨ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

27. ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਬਾਂਡ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਾਂਡ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ।

28. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਕੀਮ 2.1.2018 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਬਾਂਡ ਹਰ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ, ਅਪ੍ਰੈਲ, ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 12.4.2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਟੇਅ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤਤਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਟੇਅ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669